

*Załącznik
do uchwały Nr
Zebrania Wiejskiego Sołectwa Grab
z dnia r.*

PROJEKT
PLAN ODNOWY
SOŁECTWA GRAB
NA LATA
2023 – 2033

GMINA CZERMIN
POWIAT PLESZEWSKI
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

Spis treści

WSTĘP

I. Charakterystyka miejscowości

1. Położenie geograficzne i powierzchnia
2. Warunki klimatyczne
3. Ludność – statystyka
4. Rys historyczny

II. Inwentaryzacja zasobów

1. Środowisko przyrodnicze
2. Środowisko kulturowe
3. Sąsiedzi
4. Obiekty i tereny
5. Gospodarka, rolnictwo
6. Ludzie, organizacje społeczne
7. Oświata
8. Ochrona zdrowia
9. Infrastruktura techniczna

III. Analiza SWOT – ocena mocnych i słabych stron miejscowości

IV. Opis planowanych zadań w perspektywie 11 lat od dnia przyjęcia planu odnowy

1. Priorytety rozwojowe
2. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne.
3. Harmonogram rzeczowo – finansowy realizacji przedsięwzięć na lata 2023 – 2033
4. Wdrożenie i monitorowanie planu
5. Podsumowanie

WSTĘP

Plan Odnowy Sołectwa Grab na lata 2023 – 2033 stanowi dokument horyzontalny, którego celem jest przedstawienie strategii rozwoju wsi zmierzającej do rozwoju oraz poprawy warunków życia mieszkańców.

Jego oddolny charakter ma zagwarantować, że zaplanowane inwestycje i zadania wynikać będą z rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej.

W planie tym została przedstawiona charakterystyka miejscowości, zidentyfikowane zostały zasoby, dokonano oceny mocnych i słabych stron a także opisano planowane kierunki rozwoju, przedsięwzięcia wraz z szacunkowym kosztorysem i harmonogramem działań.

Dokument Plan Odnowy Sołectwa ma służyć pełnemu wykorzystaniu istniejącego potencjału i szans rozwojowych w oparciu o środki budżetowe gminy oraz w oparciu o dostęp do środków unijnych i rządowych, a także wszelkich innych dostępnych środków pozabudżetowych.

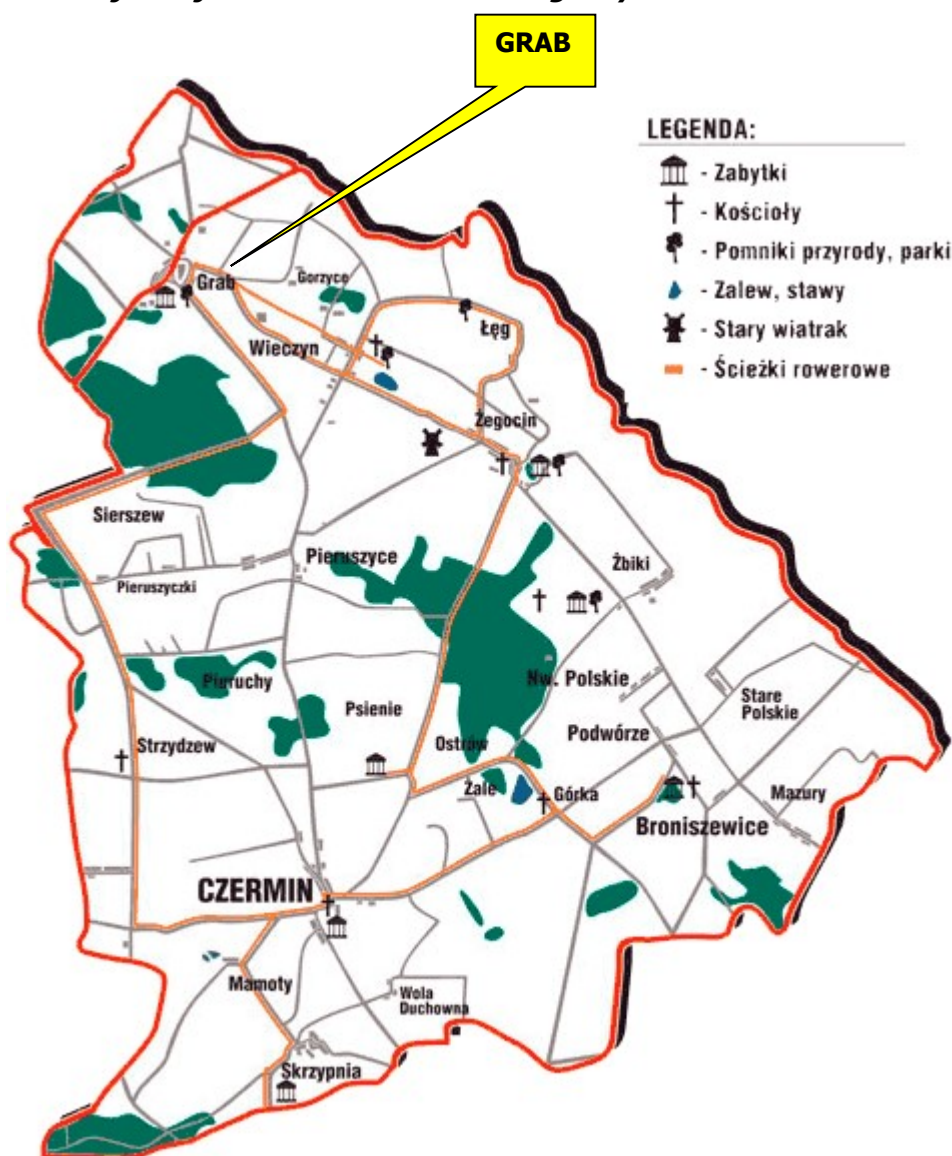
Niniejszy plan jest planem otwartym stwarzającym możliwość aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że może następować zmiana kolejności realizacji zadań, a także mogą być wprowadzane nowe zadania w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy zewnętrznych.

I. Charakterystyka miejscowości

1. Położenie geograficzne i powierzchnia.

Miejscowość Grab położona jest w południowo – wschodniej części województwa wielkopolskiego w powiecie pleszewskim w gminie Czermin. Grab jest jednym z 14 sołectw wchodzących w skład gminy. W skład sołectwa wchodzi wieś o nazwie Robaków. Grab zakwalifikować można jako miejscowość siedliskowo zwartą, dominuje w niej zabudowa jednorodzinna zagrodowa i jednorodzinna z lat powojennych i 70 – tych. Przez miejscowość przebiega droga wojewódzka nr 443 relacji Jarocin – Konin oraz droga powiatowa nr 4308 relacji Pleszew – Grab i droga 3678P Żerków – Grab oraz drogi gminne. Powierzchnia gminy Czermin wynosi 9 775,80 ha z czego powierzchnia Grabu stanowi 1181,98 ha.

Rys. 1 – Lokalizacja miejscowości Grab na terenie gminy Czermin

2. Warunki klimatyczne

Klimat gminy Czermin podobnie jak całej Polski jest przejściowy, kontynentalno – morski, kształtowany na przemian przez masy powietrza napływające z Oceanu Atlantyckiego lub wschodniej Europy i Azji. W skali kraju według W. Okołowicza gmina Czermin leży w regionie klimatycznym śląsko – wielkopolskim. Natomiast według rejonizacji klimatyczno – rolniczej Polski R. Gumińskiego, obszar gminy leży w dzielnicy środkowej VIII. Niezależnie od podziałów region ten należy do najcieplejszych w Polsce i charakteryzuje się: przewagą wpływów oceanicznych, mniejszymi od przeciętnych amplitudami temperatur, wczesną wiosną, długim ciepłym latem, ładną i krótką zimą oraz malejącymi opadami w kierunku centrum kraju.

Reprezentatywne dla gminy Czermin są dane ze stacji Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW) w Kaliszu, położonej w odległości 32 km na południowy – wschód od Czermina. Według pomiarów z lat: 1972, 1982 oraz 1992 średnia temperatura roczna wynosi 8,7 °C; stycznia (-3,2 °C), a lipca 19,8 °C. Liczba dni z przeciętną temperaturą dobową poniżej 0 °C wynosi około 15. Izoamplitudy roczne kształtują się na poziomie 20 – 22 °C. Lato przeciętnie trwa około 100 dni co powoduje, że jest najdłuższe w Polsce, natomiast zima około 60 dni i jest to jeden z najkrótszych okresów trwania zimy w kraju.

Suma rocznego opadu wynosi 500 – 550 mm, w tym półrocza chłodnego (listopad – kwiecień) około 200 mm. Opady półrocza ciepłego (maj – październik) osiągają 320 – 350 mm. Pierwszy śnieg pojawia się około połowy listopada, a ostatni na przełomie marca i kwietnia. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez 50 – 60 dni. Jej grubość waha się w przedziale 5 – 15 cm. Okres występowania pokrywy śnieżnej przerywany jest częstymi odwilżami. W tym czasie opad zimowy stanowi deszcz.

Najczęstsze wiatry wieją z kierunków: zachodniego, południowo – zachodniego oraz południowego. Stanowią łącznie blisko 50 % częstotliwości wiatru. Ich średnia prędkość oscyluje w granicach 3 – 3,5 m / s. Okres wegetacyjny należy do najdłuższych w Polsce i trwa około 225 dni.

Na obszarze gminy specyficzne warunki panują w dolinach rzeki Grabówki i Garbacz, Kanału Wieczyńskiego i Grodziskiego. Ich wyrazem są okresowo pojawiające się i zalegające tam chłodniejsze masy powietrza o zwiększonej wilgotności oraz występowanie przygruntowych przymrozków.

3. Ludność – statystyka

Miejscowość zamieszkuje według stanu na dzień 30.06.2022r. 461 mieszkańców w tym 222 kobiet i 239 mężczyzn, co stanowi około 9,36 % ogółu ludności gminy Czermin.

4. Rys historyczny

Pierwsza wzmianka o miejscowości pojawiła się w XIV wieku. Wieś od końca XIV wieku należała do rodu Wczeliców, których pierwszy znany z imienia Jan Kambal pojawia się w roku 1406. Z tego też rodu wywodzili się Grabscy herbu Wczele, będący dziedzicami od początku XVI do połowy XVII wieku. W końcu XVII wieku właścicielami byli Koźmińscy, następnie Prusimscy (aż do 1748 r.) a około 1765 roku kasztelanowa Weronika z Rozdrażewskich Molska. W roku 1769 wieś była własnością Ponińskich herbu Łodzia, następnie Wojciecha Rudnickiego i Pruskich herbu Leliwa. Od Antoniego Pruskiego w latach 1862 – 64 majątność przejęła Anna Matecka. Następnymi właścicielami byli Zygmunt Mycielski, a od 1892 Edmund Taczanowski herbu Jastrzębiec oraz Zofia z Taczanowskich Urbanowska. W latach dwudziestych XX wieku majątek wydzierżawiono rodzinie Ciężyńskich.

II. Inwentaryzacja zasobów

Analizę zasobów sołectwa przeprowadzono na podstawie danych statystycznych oraz informacji zgromadzonej przez mieszkańców .

Zasoby - to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie lub w przyszłości w realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

W analizie zasobów brano pod uwagę następujące rodzaje zasobów:

- środowisko przyrodnicze,
- środowisko kulturowe,
- sąsiedzi,
- obiekty i tereny,
- gospodarka, rolnictwo
- instytucje, ludzie, organizacje społeczne
- oświata
- ochrona zdrowia
- infrastrukturę techniczną

1. Środowisko przyrodnicze

Grab usytuowany jest w południowo wschodniej części województwa wielkopolskiego. Według fizyczno- geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego sołectwo Grab umiejscowione jest w następujących jednostkach:

- megaregion- Europa Środkowa(3);
- prowincja- Niż Środkowoeuropejski (31);
- podprowincja- Niziny Środkowopolskie(318);
- makroregion- Nizina Południowowielkopolska (318.1-2)
- mezoregion - Wysoczyzna Kaliska (318.12) oraz Równina Rychwalska (318.16).

Odległość z Grabiu do stolicy województwa Poznania wynosi 80 km. Ponadto do:

- Kalisza - 43 km;
- Jarocina - 17 km;
- Wrześni - 40 km;
- Konina - 47 km;
- Wrocławia - 123 km;
- Łodzi - 140 km;
- Warszawy - 242 km.

W miejscowości Grab znajduje się park krajobrazowy o pow. 14,65 ha założony w początkach XIX w. Jest on rozplanowany na rzucie wieloboku zbliżonego do półkola w dolince cieką wodnego, na którym utworzono duży staw z malowniczą wysepką. Wśród dziczejącego drzewostanu występują liczne wiązy, graby, lipy drobnolistne, dęby szypułkowe bezszypułkowe, a także kasztanowce.

We wsi znajduje się również staw o powierzchni 0,55 ha, który od marca 2015 roku jest własnością Gminy.

2. Środowisko kulturowe

W miejscowości Grab znajduje się zespół rezydencjonalny, w skład którego wchodzi pałac, oficyna i park.

Pałac klasycystyczny wzniesiony na przełomie 1805-1810 roku być może według projektu Zawadzkiego. Został on rozbudowany w połowie XIX wieku a wyremontowany po 1932 roku. Pałac jest murowany z cegły, podpiwniczony, dwukondygnacyjny z korpusem głównym, krytym dachem czterospadowym, podobnie jak czterokondygnacyjna wieża. Korpus główny z frontowym portykiem poprzedzonym schodami, z sienią i dużym salonem na osi, a z niego jest wyjście na taras. Otwory okienne są prostokątne, parterowe z gzymsami nadprożnymi na kasolkach. Zachowała się stolarka drzwiowa z początku XIX i połowy XIX wieku, sztukatorska dekoracja sufitów w pomieszczeniach parteru, a także akardowe wydzielenie korytarza z holu na piętrze. Od 2005 roku zespół pałacowo-parkowy stanowi własność prywatną.

Przy pałacu znajduje się **oficyna z pocz. XIX wieku**, klasycystyczna z dachem przebudowanym w końcu XIX w, wyremontowana w latach 70-tych XX w. Budowla ta jest murowana, jednokondygnacyjna, na piwnicach sklepionych odcinkowo na gurtach, z mieszkalnym poddaszem. Do czerwca 2009 r. w oficynie mieściła się Szkoła Podstawowa w Grabiu.

Wokół zespołu rezydencjonalnego roztacza się **park krajobrazowy o pow. 14,65 ha** założony w początkach XIX w. Jest on rozplanowany na rzucie wieloboku zbliżonego do półkola w dolince cieku wodnego, na którym utworzono duży staw z malowniczą wysepką. Przy nabrzeżu stawu znajduje się taras pałacu. Wśród dziczejącego drzewostanu występują liczne wiązy, graby, lipy drobnolistne, dęby szypułkowe bezszypułkowe, a także kasztanowce.

Odrębną miejscowością położoną w odległości 2 km. na południe od Grabu jest tzw. **Robaków** położony przy bocznej drodze do Czołnochowa. Jest znany od 1412 roku ,a od 1791 roku należał do właścicieli Grabia. W latach 80. XIX wieku obszar folwarku w Robakowie wynosił 207 ha., w tym było 157 ha ziemi ornej oraz 3 ha łąk. W 4 domach mieszkały 43 osoby.

Dom nr 3 to dawny **Urząd Celny** z końca XIX wieku. Naprzeciwko niego znajdował się folwark, zniesiony w latach międzywojennych.

Przy drodze do Grabu stoją samotne zabudowania dawnej **pruskiej strażnicy granicznej** z 1910 roku.

Do czasu wybudowania w latach siedemdziesiątych nowego mostu w Nowej Wsi tędy przebiegała szosa Jarocin - Konin. Położony na północ od Robakowa drewniany most drogowy został wysadzony przez żołnierzy polskich we wrześniu 1939 roku. Odbudowali go Niemcy w 1942 roku jako blachownicowy, przy czym pośrodku jezdni przeprowadzono torowisko kolejki wąskotorowej.

3. Sąsiedzi

Sołectwo Grab położone jest na północy gminy Czermin. Od północy graniczy z Prusinowem (gm. Żerków) od południa z Wieczynem (gm. Czermin), od zachodu z Suchą (gm. Żerków), a od wschodu z Nową Wsią (gm. Gizałki).

4. Obiekty i tereny

Grab jest miejscowością nieurbanizowaną - większość mieszkańców prowadzi gospodarstwa rolnicze.

W miejscowości znajduje się Zespół Pałacowo – Parkowy na obszarze 16 ha, który obecnie jest własnością prywatną. W oficynie stanowiącej część zabytkowego obiektu znajdował się do 2009 roku Zespół Szkół. W Grabiu zlokalizowana jest również świetlica wiejska, która stanowi miejsce spotkań społeczności lokalnej.

W sołectwie Grab znajduje się również staw wiejski, kompleks leśny; „Dąbki”, „Wielki Bór”, „Brzózki”. Przez miejscowość biegnie szlak rowerowy Gołuchów – Żerków.

W Grabiu znajduje się również przedszkole, boisko, plac zabaw z siłownią zewnętrzną oraz teren rekreacyjny z altanką i miejscem na ognisko przy stawie.

5. Gospodarka, rolnictwo

Grab podobnie jak cała gmina ma charakter rolniczy, to też większość mieszkańców pracuje we własnych gospodarstwach rolnych, których jest 75.

Gospodarstw o areale (w ha) jest:

- 0,00- 1,00 - 3
- 1,01- 2,00 - 18
- 2,1- 5,00 - 15
- 5,1- 7,00 - 9
- 7,1- 10,00 - 10
- 10,01- 15,00 - 10
- powyżej 15,01 - 10

Łączna powierzchnia wszystkich gospodarstw wynosi 580,85 ha fizycznych.

**Struktura działalności gospodarczej w Grabiu według stanu na dzień
30.06.2022r.**

Rodzaj działalności	Ilość podmiotów
Usługi remontowo – budowlane, wykończeniowe	10
Działalność rachunkowo – księgową	1
Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	1
Produkcja wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	2
Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania	1
Praktyka lekarska ogólna	1
Praktyka lekarska dentystyczna	1
Wykonywanie instalacji elektrycznych	1
Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	1
Sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych	1
Cięcie, formowanie i wykańczanie kamienia	1
Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych	1
Roboty związane z budową dróg i autostrad	1

6. Ludzie, organizacje społeczne

**Kształtowanie się liczby ludności we wsi Grab
w latach 2010 – 2021:**

Rok	Liczba ludności
2010.12.31	491
2011.12.31	475
2012.12.31	477
2013.12.31	472
2014.12.31	473
2015.12.31	468
2016.12.31	477
2017.12.31	481
2018.12.31	471
2019.12.31	474
2020.12.31	455
2021.12.31	457

Na terenie wsi Grab działają następujące organizacje społeczne:

- Koło Gospodyń Wiejskich
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Kółko Rolnicze

- Klub wędkarski
- Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji i Rozwoju Wsi Grab „RAZEM”

7. Oświata

Na terenie miejscowości Grab funkcjonuje przedszkole. Edukacja na poziomie szkoły podstawowej zlokalizowana jest w Czerminie, Broniszewicach i Żegocinie. Uczniowie szkół średnich dojeżdżają do Pleszewa lub innych okolicznych miast.

8. Ochrona Zdrowia

W przypadku konieczności hospitalizacji, jak również specjalistycznych usług medycznych, mieszkańcy Grabiu korzystają z usług Pleszewskiego Centrum Medycznego w Pleszewie, oraz z Ośrodka Zdrowia zlokalizowanego w Czerminie.

9. Transport i komunikacja

Przez miejscowość Grab biegnie droga wojewódzka nr 443 relacji Jarocin – Konin oraz droga powiatowa nr 4308 relacji Pleszew – Grab i droga 3678P Żerków – Grab oraz drogi gminne.

Miejscowość Grab jest zwodociągowana w 100%, nie posiada jednak kanalizacji. Sukcesywnie powstają przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Przez teren gminy Czermin nie przebiega żadna linia energetyczna wysokiego napięcia. Odbiorcy energii elektrycznej zaopatrywani są z Głównego Punktu Zasilania w Pleszewie. Istnieje sieć linii średniego napięcia SN 15 kV i sieć niskiego napięcia NN.

Przez miejscowość Grab nie przebiega żadna magistrala ciepła. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w ciepło na terenie Grabiu jak i całej gminy Czermin są indywidualne kotłownie w budynkach. W przeważającej mierze są to tradycyjne kotłownie węglowe.

III. Analiza SWOT – ocena mocnych i słabych stron miejscowości

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • wysokie walory krajobrazu • dużo dróg polnych i terenów leśnych do wykorzystania na ścieżki rowerowe • silne poczucie tożsamości lokalnej • przedszkole • zespół pałacowo – parkowy z możliwością powstania nowych miejsc pracy • liczne zbiorniki wodne i bliskość rzeki Proсны • rozwinięta sieć wodociągowa i telefoniczna • przejścia dla pieszych • duża aktywność mieszkańców • organizacje wiejskie • tereny rekreacyjne przy świetlicy wiejskiej i stawie 	<ul style="list-style-type: none"> • brak kanalizacji sanitarnej • mała liczba podmiotów gospodarczych • bezrobocie • małe możliwości zatrudnienia poza rolnictwem • niewystarczające oświetlenie wsi • zła nawierzchnia dróg • niski wskaźnik bonitacji gleb • duża odległość do miejsc użyteczności publicznej • mała częstotliwość kursów komunikacji autobusowej • brak planu zagospodarowania przestrzennego
OKAZJE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość uzyskania środków finansowych z funduszy strukturalnych • środki z funduszu sołectkiego • dopłaty bezpośrednie dla rolnictwa, renty strukturalne oraz środki pomocowe dla małych gospodarstw • rozwijający się sektor drobnej działalności gospodarczej – szczególnie usługowej • wzrastający poziom wykształcenia mieszkańców wsi, możliwość udziału w szkoleniach dla rolników • usytuowanie miejscowości przy drodze wojewódzkiej • modernizacja dróg 	<ul style="list-style-type: none"> • zła sytuacja rolnictwa • rosnące bezrobocie • brak miejsc pracy i perspektyw dla młodzieży w Polsce • migracja ludzi młodych i dobrze wykształconych • niestabilność przepisów prawa • niestabilny rynek skupu płodów rolnych nie gwarantujący opłacalności produkcji • ograniczenia prawne w zakresie inwestycji • nadmierna prędkość na drogach

IV. Opis planowanych zadań w perspektywie 11 lat od dnia przyjęcia planu odnowy

1. Priorytety rozwojowe

Realizacja niżej wymienionych priorytetów w ramach Planu odnowy sołectwa Grab ustalonych poprzez mieszkańców wsi Grab na spotkaniach, zebraniu wiejskim na podstawie zebranych ankiet oraz przeprowadzonych konsultacji społecznych przyczyni się do polepszenia wizerunku miejscowości, podniesienia poziomu życia lokalnej społeczności, rozwoju społeczno – kulturowego oraz pobudzenia aktywności sportowo – rekreacyjnej.

W wyniku realizacji zamierzeń zawartych w niniejszym Planie zakłada się osiągnięcie następujących rezultatów:

- poprawa warunków życia i pracy,
- rozwój tożsamości społeczności wiejskiej,
- zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych,
- poprawa jakości życia mieszkańców,
- rozwój fizyczny dzieci i młodzieży,
- poprawa estetyki miejscowości,
- poprawa stanu bezpieczeństwa

Priorytet 1: poprawa stanu infrastruktury społecznej

- Remont i doposażenie świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie przyległego terenu
- odbudowa stawu wiejskiego
- budowa boiska typu „Orlik”
- zagospodarowanie terenu przy przedszkolu
- zagospodarowanie obiektów i terenów użyteczności publicznej w sołectwie

Priorytet 2: poprawa stanu infrastruktury technicznej

- uzupełnienie oświetlenia dróg
- wytyczenie i oznakowanie ścieżek pieszych i rowerowych
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
- przebudowa istniejącej sieci wodociągowej

- zastosowanie odnawialnych źródeł energii /OZE/modernizacja i przebudowa dróg
- budowa chodników i ścieżek rowerowych wzdłuż dróg

Priorytet 3: edukacja i integracja mieszkańców

- organizowanie szkoleń i kursów i warsztatów
- organizowanie imprez i działań integrujących mieszkańców i mobilizujących do większej współpracy i promocji sołectwa
- opracowanie i wydanie materiałów promujących sołectwo
- zakup towarów służących promocji, rozwojowi i kultywowaniu tradycji społeczności lokalnej
- Zakup materiałów promocyjnych oraz wyposażenia miejsc użyteczności publicznej, np.: zakup banerów, namiotów, tablic informacyjnych, ławek, stołów, koszy na śmieci, koszy do segregacji, sadzonki drzew i krzewów itp.

2. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne.

W miejscowości Grab można wyróżnić obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno przestrzenne.

Pierwszy obszar obejmuje obiekty i przyległe do nich tereny: świetlica wiejska, plac zabaw, siłownia zewnętrzna, zespół pałacowo – parkowy oraz sklepy.

Na opisanym terenie znajduje się świetlica wiejska. Prowadzona w niej działalność sprzyja nawiązywaniu kontaktów społecznych oraz integracji społeczności lokalnej. Odbywają się tu różnorodne spotkania, kursy, imprezy itp. Tu skupia się działalność kulturalna miejscowości. Przy świetlicy znajduje się plac zabaw oraz siłownia, która skupia osoby preferujące aktywność na świeżym powietrzu.

W obszarze znajduje się również odrestaurowany zespół pałacowo – parkowy, który stanowi niewątpliwie atrakcję turystyczną. Obiekt jest własnością prywatną.

Drugi obszar obejmuje tereny przy budynku w którym mieści się przedszkole oraz biblioteka. W pobliżu znajduje się mały plac zabaw. W sąsiedztwie znajduje się teren sportowy użytkowany przez lokalną społeczność.

Trzeci obszar mieści się przy zbiorniku wodnym, który w ostatnich latach został wyczyszczony a na przyległym do niego terenie powstała altanka oraz miejsce na ognisko.

3. Harmonogram rzeczowo – finansowy realizacji przedsięwzięć na lata 2015 - 2022

Wizja Odnowy miejscowości powstała w wyniku przemyśleń i dyskusji mieszkańców i odwołuje się do przyszłości, którą sformułowano następująco:

„POPRAZ SWOJĄ AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNĄ KREUJEMY I ROZWIJAMY SWOJE ŚRODOWISKO”

Biorąc pod uwagę fakt, iż mieszkańcy Grabiu chcą dbać o wizerunek swojej wsi, a proponowane zewnętrzne programy pomocowe są niepowtarzalną szansą dla skutecznego podjęcia działania zdecydowano się na realizację niżej wymienionych zadań inwestycyjnych na przestrzeni najbliższych lat:

Lp.	Nazwa zadania	Cel	Szacunkowy koszt	Źródło finansowania	Okres realizacji
1.	Remont i doposażenie świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie przyległego terenu W ramach zadania zaplanowano bieżące remonty świetlicy wiejskiej a także zakup wyposażenia. Zaplanowano również doposażenie istniejącego placu zabaw i siłowni zewnętrznej poprzez zakup nowych urządzeń /np. szachy zewnętrzne, piłkarzyki itp./, uzupełnienie koszy i ławek, nasadzenia zieleni /szczególnie pas zieleni, żywopłot oddzielający teren od drogi wojewódzkiej/	<ul style="list-style-type: none"> zaspokojenie potrzeb społecznych kulturalnych 	ok. 100,000,00 zł.	<ul style="list-style-type: none"> budżet gminy dotacja z UE fundusz sołecki inne 	2023-2033
2.	Odbudowa stawu wiejskiego W ramach zadania zaplanowano wyczyszczenie stawu oraz zagospodarowanie terenu wokół	<ul style="list-style-type: none"> wzrost atrakcyjności turystycznej 	ok. 150.000,00 zł.	<ul style="list-style-type: none"> budżet gminy dotacja z UE fundusz sołecki inne 	2023-2033
3.	Budowa boiska typu „Orlik” W ramach zadania zaplanowano budowę boiska wielofunkcyjnego wraz z niezbędną infrastrukturą /oświetlenie, wiaty, wyposażenie itp./	<ul style="list-style-type: none"> zaspokojenie potrzeb społecznych kulturalnych zapewnienie bazy sportowej 	ok. 500,000,00 zł.	<ul style="list-style-type: none"> budżet gminy dotacja z UE fundusz sołecki inne 	2023-2033

4.	Zagospodarowanie terenu przy przedszkolu W ramach zadania zaplanowano wykonanie opłotowania obiektu oraz doposażenie placu zabaw	<ul style="list-style-type: none"> • zaspokojenie potrzeb społecznych kulturalnych • poprawa estetyki miejscowości 	ok. 100.000,00 zł.	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • fundusze zewnętrzne • fundusz sołecki 	2023-2033
5.	Zagospodarowanie obiektów i terenów użyteczności publicznej w sołectwie W ramach zadania zaplanowano utrzymanie i pielęgnację istniejących na terenie sołectwa obiektów i terenów użyteczności publicznej rekreacyjnych i sportowych poprzez bieżące naprawy, zabiegi pielęgnacyjne oraz doposażanie	<ul style="list-style-type: none"> • zaspokojenie potrzeb społecznych kulturalnych • poprawa estetyki miejscowości 	ok. 100.000,00 zł.	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • fundusze zewnętrzne • fundusz sołecki 	2023-2033
6.	Oświetlenie dróg W ramach zadania zaplanowano uzupełnienie oświetlenia dróg w miejscach gdzie jest ono niewystarczające	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie bezpieczeństwa • wzrost atrakcyjności inwestycyjnej 	ok. 150.000,00 zł.	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • dotacja z UE • inne 	2023-2033
7.	Ścieżki rowerowe – wytyczenie i oznakowanie	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa atrakcyjności turystycznej miejscowości • poprawa bezpieczeństwa ruchu 	ok. 30.000,00 zł.	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • dotacja z UE • inne 	2023-2033
8.	Budowa przydomowych oczyszczalni W ramach zadania planowana jest kontynuacja budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. Szacowana ilość oczyszczalni to około 15 szt.	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie standardu życia i pracy • wzrost atrakcyjności inwestycyjnej 	ok. 250.000,00 zł.	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • fundusze zewnętrzne • inne • wkład mieszkańców 	2023-2033
9.	Przebudowa sieci wodociągowej W ramach zadania planowana jest sukcesywna przebudowa istniejącej sieci wodociągowej	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie standardu życia mieszkańców • poprawa warunków środowiskowych 	ok. 100.000,00 zł.	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • fundusze zewnętrzne • inne 	2023-2033

10.	Zastosowanie odnawialnych źródeł energii /OZE/ Zadanie obejmować zastosowanie OZE tj. kolektory słoneczne, fotowoltaika, wiatraki, pompy ciepła itp.	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie standardu życia mieszkańców • poprawa warunków środowiskowych 	ok. 150.000,00 zł.	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • fundusze zewnętrzne • inne • wkład mieszkańców 	2023-2033
11.	Modernizacja, przebudowa dróg W ramach zadania planowana jest sukcesywna modernizacja i przebudowa dróg zarówno gminnych, powiatowych iw wojewódzkich przebiegających przez sołectwo	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie bezpieczeństwa • wzrost atrakcyjności turystycznej 	ok. 1 000.000,00 zł.	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • budżet powiatu • budżet województwa • fundusze zewnętrzne • inne 	2023-2033
12.	Budowa chodników i ścieżek rowerowych wzdłuż dróg W ramach zadania zaplanowano sukcesywną budowę chodników lub ścieżek rowerowych.	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie standardu życia mieszkańców • wzrost atrakcyjności turystycznej 	ok. 200.000,00 zł.	<ul style="list-style-type: none"> • budżet gminy • budżet powiatu • dotacja z UE 	2023-2033
13.	Organizowanie szkoleń, kursów i warsztatów W ramach edukacji i integracji mieszkańców zaplanowano organizację ww. działań dla różnych grup mieszkańców /np. komputerowe, językowe/	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie aktywności społeczeństwa • aktywne spędzanie wolnego czasu 	ok. 30.000,00 zł	<ul style="list-style-type: none"> - fundusz sołecki - budżet gminy - dotacja z UE • - inne 	2023-2033
14.	Organizowanie imprez i działań integrujących mieszkańców i mobilizujących do większej współpracy i promocji sołectwa np. turniej wsi, dożynki, Dzień Dziecka, pokaz potraw, rajdy rowerowe, wycieczki krajoznawcze, spotkania przy ognisku, festyny integracyjne, turnieje sportowe, półkolonie dla dzieci i młodzieży, spacerzy nordic walking, biesiady majowe, wspólne	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie aktywności społeczeństwa • aktywne spędzanie wolnego czasu 	ok. 100 000,00 zł.	<ul style="list-style-type: none"> - fundusz sołecki - budżet gminy - dotacja z UE - inne 	2023-2033

	sprzątanie wsi, kultywowanie tradycyjnych, regionalnych obrzędów religijnych i świątecznych itp.				
15.	Opracowanie i wydanie materiałów promujących sołectwo W ramach zadania zaplanowano opracowanie i wydanie folderów, albumów, broszur informacyjnych, ulotek, książek itp.	- promocja miejscowości	ok. 100 000,00 zł.	- fundusz sołecki - budżet gminy - dotacja z UE - inne	2023-2033
16.	Zakup towarów służących promocji, rozwojowi i kultywowaniu folkloru oraz tradycji społeczności lokalnej , np. zakup strojów, instrumentów, nagłośnienia, witaczy, tablic informacyjnych itp.	- promocja miejscowości - podniesienie aktywności społeczeństwa - aktywne spędzanie wolnego czasu	ok. 100 000,00 zł.	- fundusz sołecki - budżet gminy - dotacja z UE - inne	2023-2033
17.	Zakup materiałów promocyjnych oraz wyposażenia miejsc użyteczności publicznej , np.: zakup banerów, namiotów, tablic informacyjnych, ławek, stołów, koszy na śmieci, koszy do segregacji, sadzonki drzew i krzewów itp.	- promocja miejscowości - poprawa estetyki miejscowości	ok. 50 000,00 zł.	- fundusz sołecki - budżet gminy - dotacja z UE - inne	2023-2033

4. Wdrożenie i monitorowanie planu

Wdrażanie Planu Odnowy Sołectwa Grab rozpocznie się poprzez jego przyjęcie uchwałą zebrania wiejskiego, a następnie zatwierdzenie uchwałą Rady Gminy Czermin.

Za wdrożenie planu odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Czermin oraz Sołtys wraz z Radą Sołecką, Grupa Odnowy Wsi oraz inne organizacje społeczne działające na terenie wsi.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty. W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy Czermin zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Czermin. Oceną wdrażania Planu zajmie się Rada Sołeczka oraz Sołtys.

5. Podsumowanie

Opracowany Plan Odnowy Sołectwa zakłada w przeciągu 11 najbliższych lat realizację kilku zadań inwestycyjnych a także przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną. Założone cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

Realizacja Planu Odnowy Sołectwa Grab ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz utworzeniu i rozwojowi organizacji społecznych.

Realizacja założeń planu jest w dużej mierze uzależniona od możliwości uzyskania środków finansowych z funduszy unijnych na realizację zadań inwestycyjnych.

